

Форма № Н - 3.04

Затверджено Вченою Радою ОНУ

імені І.І. Мечникова

від "___" _____ 20__ р. №___

Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова
(повна назва вищого навчального закладу)
Кафедра філософії та основ загальногуманітарного знання

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

“___” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Релігійна філософія і теологія
(спецкурс)

напряму підготовки 6.020301 – «Філософія»

(шифр і назва напряму підготовки)

для спеціальності 6.020301 – «Філософія»

(шифр і назва спеціальності (тей))

спеціалізації _____

(назва спеціалізації)

інституту, факультету філософського

(назва інституту, факультету)

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

2016 – 2017

с/к „Релігійна філософія і теологія”. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів

(назва навчальної дисципліни)

за напрямом підготовки **6.020301-** “Філософія”, спеціальністю **6.020301** „Філософія”. „___” _____, 2016.- 12 с.

Розробники: **Бевзюк Н.П.**, кандидат історичних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (циклової, предметної комісії) _____ філософії та основ загальногуманітарного знання

Протокол № ___ від. “ ___ ” _____ 2016 р.

Завідувач кафедри (циклової, предметної комісії) філософії та основ загальногуманітарного знання

_____ (Секундант С.Г.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ ___ ” _____ 2016 __ р

Схвалено методичною комісією за напрямом підготовки (спеціальністю) _____
(шифр, назва)

Протокол № ___ від. “ ___ ” _____ 2016 __ р.

“ ___ ” _____ 2016 __ р. Голова _____ (Сумченко І.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

©Бевзюк Н.П., 2016

© ОНУ імені І.І.Мечникова, 2016

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 1	Галузь знань 0301- „Філософія” (шифр і назва) /0203 –гуманітарні науки	Вибіркова	
	Напрямок підготовки 6.020301 – „Філософія” (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): _____	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		3-й	4-5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 72		6-й	6-7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента - 44	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		20 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		44 год.	56 год.
ІНДЗ: год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,63

для заочної форми навчання – 0,28

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

Ознайомити студентів з основними напрямками протестантської, католицької та православної теології ХХ століття.

Завдання

- Виявити основні етапи західної християнської теології ХХ століття, розглянути найбільш значні твори з теології та релігійної філософії,
- вміти аналізувати конкретні концепції релігійної філософії і теології та їх вплив на різні галузі гуманітаристики.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- основні проблеми сучасної християнської філософії і теології,
- мати уявлення про місце релігійної філософії і теології в сучасному світогляді.

вміти:

- розрізняти основні християнські концепції,
- виділяти основні цінності християнських конфесій,
- сприяти розвитку діалогу між представниками різних конфесій
- формувати власну позицію щодо питання взаємодії релігії і суспільства, релігії у духовному житті людини.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет релігійної філософії теології.

Актуальність вивчення релігійної філософії і теології ХХ ст. Предмет і визначення релігійної філософії і теології. Схожість і різниця між релігійною філософією і теологією. Витоки формування релігійної філософії і теології. Основні напрямки теології ХХ століття.

Тема 2 . Католицька філософія.

Нова теологія і трансцендентальний томізм. *Анрі де Любак* і «Нова теологія». *К.Ранер*: трансцендентальна природа людини. Трансцендентальне и категоричне одкровення. Проблема символу. *Б. Лоренган*: критичний реалізм. Новий ідеал знання. Теологічний метод.

Тема 3. Католицька філософія.

Консервативний неотомізм *Е. Жильсона*. Взаємодія віри і розуму. Подвійна онтологія неотомізму. Питання про буття Бога. Сутність і існування. Екзистенціальний неотомізм *Ж.Марітена*. Інтегральний гуманізм *Марітена*.

Тема 4. Радикальна католицька філософія .

Другий Ватиканський собор і католицька теологія. *І.Конгар* і французький рух католицької дії. Церква як communion. *Г.Кюнг*. Що означає бути християнином. *Г.У. фон Бальтазар*. Теологічна естетика. Від тео-драми до теології. *К.Войтила (Іван-Павло II)* як теолог. Вплив феноменологічної філософії. Антропологія і гуманізм.

Й.Ратцінгер (Бенедикт XVI): від Церкви як народу Бога до Церкви як тіла Христового. Теологія хреста чи теологія втілення. Релігійний плюралізм і моральний релятивізм.

Тема 5. Від ліберальної теології до теології кризи.

А. Рітчлі А. Гарнак: історичний Ісус, християнська віра і христологія. *Е.Трьольч* про історичну свідомість, про роль християнства в сучасному світі. Абсолютність християнства.

Тема 6. Неоортодоксія. Діалектична теологія.

К. Барт. Діалектичний метод і теологія кризи. Бог як Абсолютно Інше. Абсолютна відміна Божого і людського світів. Діалектична структура Одкровення і теології як людського вислову про це Одкровення. Протиставлення віри і релігії. Біблія як людський документ і як свят Бога.

Е. Бруннер. Християнство і соціалізм. Два Одкровення: в Христі і в акті творіння людини. Теологічна антропологія і розробка етичної проблематики.

Р. Бультман. Теологія Біблії. Нове благочестя. Керигма і міф. Христоцентризм. Деміфологізація як герменевтика Нового Завіту. Історія і есхатологія. Єдність екзистенціального аналізу і теологічного визначення людини. «Політична теологія» і проблеми християнської соціальної етики.

Тема 7. Екзистенціальна теологія та безрелігійне християнство.

Екзистенціальна теологія *П. Тілліха*. Людство в екзистенціальній ситуації. Віра як переживання священного. Зустріч зі священним в культурі. Христологія: Христос як новий Адам. Теономічне вчення. Метод кореляції.

Безрелігійне християнство. Світське тлумачення релігійних понять. Теологія смерті Бога. Релігія і екзистенціальні проблеми людини. Від людського опіру до опіру політичному.

Тема 8. Християнство в секулярному світі.

Постліберальна американська теологія. *Річард Нібур*: Теїстичний персоналізм. Екзистенційна свобода в контексті необхідності. Віра як моральна основа екзистенції. *Райнхольд Нібур*: Природа самості. Бог як гарант існування вищих цінностей і сенсу людського існування.

«Політична теологія» (І. Менц), «теологія надії» (Ю. Мольман), «теологія смерті Бога» (Т. Альтіцер, У. Гамільтон), «теологія визволення» (Г. Гутієррес). *В. Панненберг*: теологія як інтелектуальна дисципліна.

Тема 9. Руська релігійна філософія.

«Конкретна метафізика» П. Флоренського. Аналіз релігійної віри С. Франка. Екзистенційна діалектика божественного і людського у вченні Н. Бердяєва.

Тема 10. Руська релігійна філософія за кордоном.

Філософія релігії І. Ільїна; Д. Мережківський, Л. Шестов: віра є свобода; Л. Карсавін: метафізика всеєдності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Проникнення та розвиток християнства на українських теренах.												
Тема 1. Предмет релігійної філософії і теології.	2						1					
Тема 2. Католицька філософія. Частина I.	2						1					
Тема 3. Католицька філософія. Частина II.	2						1					
Тема 4. Радикальна католицька теологія.	2						1					
Тема 5. Від ліберальної теології до теології кризи.	2						1					

Тема 6.Неоортодоксія. Діалектична теологія.	2						2					
Тема 7. Екзистенціальна теологія та безрелігійне християнство.	2						1					
Тема 8.Християнство в секулярному світі.	2						1					
Тема 9. Руська релігійна філософія. Частина I.	2						1					
Тема 10. Руська релігійна філософія. Частина II.	2						1					
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин												

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачені навчальним планом.	
2		
...		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачені навчальним планом.	
2		
...		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачені навчальним планом.	
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Світоглядні основи релігійної філософії.	2
2	Цивілізаційні основи і типологія сучасної релігійної філософії і теології.	2
3	Основні напрямки сучасної католицької філософії та їх особливості.	2
4	Основні питання неотомізму: сутність і існування, віра і розум.	2
5	Основні напрямки сучасної протестантської теології, їх особливості.	2
6	«Теологія культури» П. Тілліха.	2
7	Діалектична теологія К. Барта.	2
8	Соціальні теології католицизму та протестантизму, їх риси.	2
9	«Конкретна метафізика» П. Флоренського	2
10	Л.П.Карсавін: метафізика всеєдності.	2
11	Філософія і теологія: спільне і різне.	2

9. Індивідуальне навчально - дослідне завдання

10. Методи навчання

11. Методи контролю

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота													Сума	
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	100
10	5	5	10	10	10	10	5	5	10	10	10	10	10	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

Приклад за виконання курсової роботи (проекту)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до _____	до _____	до _____	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

			дисципліни
--	--	--	------------

13. Методичне забезпечення

1. Бевзюк Н.П. Реформация и европейский мир. Одесса, „Одесский национальный университет”, 2012.

14. Рекомендована література Базова

2. Бальтазар Г.У. фон. Верую. Кто такой христианин. М., 2009
3. Бальтазар Г.У. фон. Верую. Кто такой христианин. М., 2009
4. Барт К. Очерк догматики. М., 1999.
5. Барт К. Послание к римлянам. М. ББИ, 2005
6. Бонхеффер Д. Сопротивление и покорность. М., 1994.
7. Бультман Р. Избранное: Вера и понимание. М., 2004.
8. Войтыла К. Основания этики. // Вопросы философии. 1991. №1.
9. Гренц С., Олсон Р. Богословие и богословы XX века. Черкассы, 2011.
10. де Любак А. Драма атеистического гуманизма. Милан — М., 1997.
11. де Любак А. Католичество. Социальные аспекты догмата. Милан, 1992.
12. Документы Второго Ватиканского Собора. М., 1998.
13. Жильсон Э. Философ и теология. М., 1995
14. Западная теология XX века. Избранные тексты. (К.Барт, Д.Бонхеффер, Ю.Мольтман, В.Паненберг и др.) Екатеринбург, 2001.
15. Иоанн Павел II. Вера и разум. Энциклика. М., 1999.
16. Иоанн Павел II. Окружное послание *Evangelium Vitae* (Евангелие жизни) о ценности и нерушимости человеческой жизни. Париж — М., 1997.
17. Кюнг Г. Великие христианские мыслители. СПб, 2000.
18. Лейн Т. Христианские мыслители. СПб., 1997.
19. Маритен Ж. Символ веры. Краткий очерк о существовании и существующем. Интегральный гуманизм. // Маритен Ж. Философ в мире. М., 1994.
20. Маритен Ж. Философ в мире. М., 1994.
21. Мольтман Ю. Человек. М., 2013
22. Мольтманн Ю. Теология надежды. // Вопросы философии. 1990. № 9.
23. Мольтманн-Вендель Э. И сотворил Бог мужчину и женщину. Феминистская теология и человеческая идентичность. // Вопросы философии. 1991. № 3.
24. Папа Иоанн Павел II. Апостольское послание «Свет Востока» // Вопросы философии. 1996. № 4.
25. Робинсон Д. Честно перед Богом. М., 1992

26. Социально-политическое измерение христианства: Избр. теологические тексты XX века. М., 1994.
27. Сравнительное богословие: Немецкий протестантизм XX века. Тексты с комметариями. М., 2009
28. Тейяр де Шарден П. Божественная среда. М., 1992
29. Тейяр де Шарден П. Феномен человека. М., 1987.
30. Тиллих П. Избранное. Теология культуры. М., 1995.
31. Тиллих П. Систематическое богословие. Т. 1,2. СПб., 1998
32. Тиллих П. Систематическое богословие. Т. 1. СПб., 1998, Т.2. СПб., 2000.
33. Трельч Э. Метафизический и религиозный дух немецкой культуры//Культурология. XX век. Антология. М., 1995.
34. Трельч Э. Историзм и его проблемы. М., 1994.
35. Философия культуры (Р. Бультман, П. Тиллих, С. Кьеркегор и др.). — М., 1998.
36. фон Бальтазар Г.У. Достояна веры лишь любовь. М., 1997.
37. Хайдеггер М.. Феноменология и теология. // Хайдеггер и теология. М., 1974.

Допоміжна

38. Барабанов Е. В. Новая политическая теология И. Б. Меца и Ю. Мольтмана. // Вопросы философии. 1990. № 9.
39. Благова Т.И. Феминистская теология и религиозный модернизм // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 7, Философия. 1984. N 5. С.75-82.
40. Горичева Т. Дочери Иова: христианство и феминизм. СПб., 1992.
41. Руднева Е.Г. Феминистская интерпретация Библии //Феминизм: перспективы социального знания. Под ред. Ворониной О.А., Васильевой Э.П. М.: ИНИОН, 1992.
42. Второй Ватиканский Собор: взгляд из России. Материалы конференции 1995 г. — М., 1997.
43. Гараджа В. И. Неотомизм — Разум — Наука. М., 1969.
44. Губман Б.Л. Современная католическая философия. М., 1989.
45. Губман Б.Л. Смысл истории. Очерки современных западных концепций.- М., 1991.
46. Громадка Й.Л. Перелом в протестантской теологии. М., 1993.
47. Добреньков В. И. Современный протестантский теологический модернизм в США. М., 1980.
48. Исаев С.А. Теология смерти. Очерки протестантского модернизма. М., 1991,
49. Кимелев Ю.А. Современная западная философия религии. М., 1989.
50. Кимелев Ю.А. Современные зарубежные исследования в области философской теологии. М., 1991.
51. Кимелев Ю.А. Философия религии. М., 1998.
52. Юдина Н.С. Теология и философия в религиозной мысли США. М., 1986.

53. Modern Christian Thought /Ed. by J.C.Livingstone, F.S.Fiorenza. Prentice Hall,2000.
54. Ford D.The Modern Theologians. An Introduction to Christian Theology in the Twentieth Century Edited with Introduction and Epilogue, second edition (Basil Blackwell, Oxford, New York 1997)